

نوشهر از شهر تا شهر - بندر

بازساخت فضاهای شهری نوشهر در ارتباط با بندر

مؤلف:

شاپور دیوسالار

انتشارات شلاک

تهران - ۱۳۹۵

سرشناسه : دیوسالار، شاپور، ۱۳۴۹ -
 عنوان و نام پدیدآور : نوشهر از شهر تا شهر- بندر: بازساخت فضاهای
 شهری نوشهر در ارتباط با بندر/ مولف شاپور دیوسالار.
 مشخصات نشر : تهران : شلاک، ۱۳۹۵.
 مشخصات ظاهری : ۱۰۴ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۷-۰۸۴-۰ : ۱۰۰۰۰۰ ریال
 وضعیت فهرست نویسی : فیبا
 یادداشت : کتابنامه: ص. [۹۹] - ۱۰۴.
 موضوع : نوشهر
 موضوع : بندرها -- ایران -- نوشهر
 رده بندی کنگره : DSR ۲۱۲۳/ ۹۵۷ و ۱۳۹۴
 رده بندی دیسی : ۹۵۵/۲۲۷۲
 شماره کتبشناسی : ۳۹۸۴۹۲۰

انتشارات شلاک

نوشهر از شهر تا شهر- بندر بازساخت فضاهای شهری نوشهر در ارتباط با بندر

ناشر : انتشارات شلاک
 مؤلف : شاپور دیوسالار
 ویراستار : سحر صفرخانی
 چاپ اول : ۱۳۹۵
 شمارگان : ۱۰۰۰ جلد
 قیمت : ۱۰۰۰۰ تومان
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۲۵۷-۰۸۴-۰

جمالزاده جنوبی خ دیلمان پ ۱۴ واحد ۱ تلفن ۶۶۵۹۲۳۵۷ و ۰۹۱۲۲۲۵۱۲۶۸

www. Shelak. ir
 pubshelak@yahoo. com

فهرست

مقدمه	۷
فصل ۱: شهر، و تعاریف، آن در نقش‌های گوناگون	۹
شهرهای نظامی	۹
شهرهای معدنی	۱۰
شهرهای صنعتی	۱۱
شهرهای فرهنگی	۱۱
شهرهای پذیرایی و تفریحی	۱۲
شهرهای دارای نقش اداری و سیاسی	۱۲
شهرهای بازرگانی	۱۳
فصل ۲: شهرهای بندری	۱۵
موقعیت مکانی شهرهای بندری	۱۶
طبقه بندی شهرهای بندری	۲۴
فصل ۳: سیر تحول شهرهای بندری	۲۷

دوره اول: پیدایش بندر ----- ۲۹

دور دوم: دوره انتقال ----- ۳۱

دوره سوم: پیشرفت‌های سریع تکنولوژی ----- ۳۵

فصل ۴: نقش بندر در بازساخت فضای شهری ----- ۴۵

بازساخت کالبدی ----- ۴۶

باز ساخت اقتصادی ----- ۴۷

بازساخت اجتماعی و جمعیتی ----- ۴۸

بازساخت خدماتی و اداری ----- ۴۹

باز ساخت سیمای شهری ----- ۵۰

فصل ۵: ارتباط فضایی شهر نوشهر با بندر ----- ۵۷

بازساخت اجتماعی جمعیتی ----- ۵۹

بازساخت ساختار اقتصادی شهر ----- ۶۳

باز ساخت ساختار کالبدی شهر ----- ۷۰

بازساخت فضاهای اداری - خدماتی ----- ۷۸

باز ساخت سیمای شهری ----- ۸۱

فصل ۶: نوشهر از شهر تا شهر - بندر ----- ۸۱

کلام آخر ----- ۹۵

منابع و مآخذ ----- ۹۹

مقدمه

شهر، اثر تاریخچه و در عین حال واحد جغرافیایی و اجتماعی تکامل‌پذیر است. تأثیرپذیری از شرایط محیطی حاکم و نیز برخورداری از توان و سطح کاربرد نیروهای اقتصادی و تکنیکی، شهر را همواره در معرض بازساخت فرآیندهای فضایی- کالبدی قرار می‌دهد. این فرآیندها در پروسه‌های زمانی و در فضای جغرافیایی معین حادث شده و پدید می‌آورند. نظام‌های شکل دهنده‌ی شهر را سبب می‌شوند. قوام و مانایی رخدادهای اساسی شهر به میزان قابل توجهی به سطوح تعاملی فیما بین این عناصر در ابعاد کمی و کیفی بستگی دارد. سیمای شهر که ناظر به کیفیات شکل، فرم، ابعاد اجتماعی- اقتصادی، چهره‌ی بیرونی و فیزیکی شهر می‌باشد نیز دائماً تحت تأثیر این تعاملات تغییر و تحولی می‌یابد. بنابراین ساخت هر شهر نمایانگر هماهنگی فضای کالبدی شهر با شرایط و عوامل مؤثر و نیز گویای میزان تأثیرپذیری آن از جریان‌ها و فرآیندهای اصلی و غالب شهری می‌باشد.

جای‌گیری اجزاء و عناصر ساختاری شهر و نیز نحوه‌ی توزیع فضایی فعالیت‌ها در حد امکان می‌بایست در جهت تسهیل حیات شهری در همه

عرصه‌های فردی، خانوادگی و جمعی و از جمله در زمینه سهولت جریان‌ها و ارتباطات فضایی شهر باشد. توزیع فضایی فعالیت‌ها و عناصر کالبدی در حالت مطلوب پاسخگویی نیازها و خواسته‌های آتی شهروندان بوده و امکانات و زمینه‌های کافی را برای تأمین ضروریات آتی شهروندان فراهم می‌نمایند.

به این اعتبار شهر بسته به موقعیت‌های متفاوت نقش‌های گوناگون می‌پذیرد که یکی از نقش‌های بارز در نسبت موقعیت‌های طبیعی و محیطی آن نقش بندری است. وجود جریان‌های داخلی و خارجی در فضای شهری موجب برخورداری این شهر از شهرها از سازمان فضایی ویژه و منحصر می‌گردد که در این بیان از آن به عنوان شهر-بندر یاد می‌شود. "شهر-بندرها" بسته به میزان سطوح تعاملی فیمابین شهر و بندر ویژگی‌های کمی و کیفی گوناگون می‌پذیرند که در ابعاد مختلف اجتماعی و اقتصادی و کالبدی قابل تفسیر و تحلیل می‌باشد. هدف اصلی کتاب حاضر تبیین نقش بندر در بازساخت فضایی کالبدی شهر نوشهر است تا دریابد آیا در یک چارچوب منطقی فرآیندها و مناسبات حاکم در شهر در یک چارچوب منطقی از نقش غالب بندر پذیرفته‌اند؟ برای تحقق این مقصود ابتدا به ناچار فضای کلان و مفهومی مرتبط با مبحث واکاوی شد. سپس در مباحث پایانی به طور مستقیم میزان و سطوح تعاملات شهر و بندر در ابعاد مختلف مورد سنجش و ارزیابی قرار گرفته است. دریافت کلی مسائل پیش روی شهر نوشهر در اطلاق به شهر-بندر نیز در خاتمه اثر تحت عنوان جان کلام بازخوانی و نحوه بازساخت صحیح فضاها و مناسبات حاکم معرفی گشته است.